Pozdrav iz Đakova

Đakovačke razglednice do 1945. godine

Priredio i tekst napisao:
mr. sc. Borislav Bijelić

Regards from Đakovo
Postcards from Đakovo up to 1945

Grüsse aus Đakovo
Die Ansichtskarten von Đakovo bis 1945

Đakovo, 2005.

Nakladnik / Published by / Verlag
Muzej Đakovštine Đakovo
Društvo ljubitelja starina Đakovo

Za nakladnika / For the Publishers / Verlagsdirektor
Borislav Bijelić
Valentin Markovčić

Recentzenti / Editoral consultant / Rezension
Stjepan Sršan
Vladimir Geiger

Lektor / Text reviser / Sprachliche Mitarbeit
Hrvoje Miletić

Prijevod / Translation into Foreign Languages / Fremdsprachenübersetzung
Snježana Marić

Računalna obrada / Computer typesetting and layot / Komputerbearbeitung
Hardy Đakovo

Tisak / Printed by / Druck
Tipografija d.d. Đakovo

Naklada / Printed in / Gesamtherstellung
500 primjeraka / 500 copies / 500 Kopien

CIP - Katalogizacija u publikaciji
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

UDK 908(497.5 Đakovo)
769.5(397.5 Đakovo)

POZDRAV iz Đakova : đakovačke razglednice do 1945. godine / priredio Borislav Bijelić. - Đakovo : Muzej Đakovštine : Društvo ljubitelja starina, 2005.

ISBN 953-7128-10-5 (Muzej Đakovštine).
ISBN 953-99186-1-8 (Društvo ljubitelja starina)

1. Bijelić, Borislav

110330087

O razglednicama

Kao što je to slučaj sa svim izumima, tako su i pojavi razglednica prethodili više ili manje uspješni pokušaji pojedinaca koji službeno nikada nisu zaživjeli, ali bez kojih, zasigurno, krajem 60-ih i početkom 70-ih godina 19. st. poštanske razglednice ne bi bile službeno prihvaćene na području Austro-Ugarske, odnosno Pruske. Kao jeftino sredstvo komunikacije brzo su bile opće prihvaćene, a zahvaljujući promjenama poštanskih propisa i invenciji poduzetnih ljudi toga vremena koriste se i kao efikasni reklamni prostor za najširi spektar proizvoda. Slikovne vinjete otisnute na razglednicama tu vrstu reklame učinile su dodatno atraktivnom i vizualno dojmljivom. Ubrzanim razvojem tiskarskih tehnika kvaliteta razglednica bivala je sve bolja, uporaba sve veća, a motivi oslikani na razglednicama u tolikoj mjeri heterogeni da se već u prvim desetljećima 20. st. može govoriti o razglednicama sa topografskim, povijesnim, tehničkim, prirodnim, sportskim, umjetničkim i drugim motivima.

Iako stručnjaci imaju različite kriterije vezane za moguću periodizaciju razglednica, u jednom se uglavnom slažu: zlatno doba razglednica bilo je u periodu između 1880. i 1914. godine. To, dakako, ne znači da razglednice između dva svjetska rata nisu bile visoko konjukturne, pogotovo zbog fotomehaničkog postupka koji je pojednostavio njihovu izradu i samim tim inicirao enormni rast razgledničkog izdavaštva - i to ne samo u velikim gradskim centrima, već i u provinciji. Unatoč još uvijek pozitivnim tendencijama tijekom dvadesetih i tridesetih godina, interes za razglednice kao sredstvo komunikacije i opće prihvaćeni suvenir nikada više nije dostigao razinu sa prijelaza stoljeća.

U Đakovu, tada malom provincijskom mjestu smještenom na marginama Austro-Ugarske države, prve razglednice pojavile su se relativno rano, već 90-ih godina 19. stoljeća. Do danas najstarija poznata razglednica grada datira iz 1893. godine. Do kraja devedesetih godina izdano ih je još nekoliko, a sve one su formom i sadržajem bile gotovo identične tada dominantnim europskim trendovima. Najatraktivnije od spomenutih razglednica bile su one, tzv. Pozdrav iz… Od tri najstarije đakovačke razglednice dvije pripadaju upravo toj vrsti razglednica. Rađene su u kromolitografskoj tehnici, u ono vrijeme najkvalitetnijoj tehnici izrade razglednica. One nam na dojmljiv način približavaju urbanistički, povijesno i vizualno najatraktivnije dijelove grada, upravo one koje će dominirati i na razglednicama tiskanim tijekom prve polovice 20 stoljeća.

Nakladnici tih, kao uostalom i drugih, mahom litografskih razglednica Đakova tijekom 19. stoljeća, nisu bili Đakovčani, niti su razglednice tiskane u Đakovu. Kao nakladnici u tome vremenskom intervalu spominje se Zavod umjetnina Dragutin Schwidernoch iz Beča, Ottmar Zieher iz Munchena, te Svjetlotiskarski zavod Ottokara Rechnitzera iz Osijeka. Đakovački nakladnici pojavili su se tek nekoliko godina kasnije. Godine 1902. Rudolf Boda izdao je prvu razglednicu sa motivima dijelova središnjih đakovačkih ulica, a u nadolazećim godinama kao nakladnici pojavili su se i Makso Bruck, Đuro Molnar, Pavao Matais, Dragutin Hager, Ivan Sabo, ali i drugi, mahom ugledni lokalni trgovci, knjižari i tiskari.

Početkom stoljeća nisu se promijenili samo tiskari, promijenile su se i razglednice. Na planu njihove izrade prevladava fotomehanički postupak, a za razliku od prvih razglednica na kojima se poruke ispisuju na prednjoj, ilustriranoj strani, od tada se pišu na naličju razglednica. Izbor razglednica na stranicama koje slijede plastično ilustriraju gore iznesene tvrdnje.

O koncepciji

Ova knjiga nastala je kao izraz želje njezinih nakladnika da se građanima Đakova, ali i svima zainteresiranima za stare razglednice kao takve, približi Grad kakav je on nekada bio. U tu svrhu, i to baš u vrijeme trajanja Đakovačkih vezova, kulturno-turističke manifestacije koja njeguje tradicijsko i izvorno, Muzej Đakovštine i Društvo ljubitelja starina odlučili su u Muzeju Đakovštine postaviti izložbu Pozdrav iz Đakova, izložbu na kojoj su predstavljene stare đakovačke razglednice od kraja 19. stoljeća do 1945. godine. Predstavljeno je oko 300 starih razglednica iz zbirke Valenta Markovčića, zasigurno jednog od najznačajnijih đakovačkih kolekcionara. Od tih razglednica izdvojili smo 50, po našem sudu najatraktivnijih i najmanje objavljivanih, i uvrstili ih u ovu, barem kako je zamišljeno, multifunkcionalnu knjižicu. Multifunkcionalna je već samom činjenicom što je integralni dio spomenute izložbe, a možebitno i stoga što bi, vjerujemo, mogla pridonijeti boljoj turističkoj promidžbi Grada, zadovoljenju neupitnog interesa najšireg kruga Đakovčana za vizualni identitet svoga grada u nekim prošlim vremenima, ali i kao izvor informacija povjesničarima, povjesničarima

umjetnosti, arhitektima, urbanistima, restauratorima…, svima onima kojima bi razglednice mogle pripomoći pri obavljanju dijela njihovih svakodnevnih poslova.

Odabranim razglednicama nastojali smo predstaviti najprominentnije kulturne spomenike (tek iznimno događaje i pojedince), ali i gradske ulice, barem one koje su našle svoje mjesto na nekoj od razglednica tiskanih do završetka Drugog svjetskog rata. Iako smo se trudili da ih ravnomjerno predstavimo, bez obzira na njihovu arhitektonsku, povijesnu, ili bilo koju drugu dimenziju, Stolna crkva i uže središte grada kvantitativno su daleko najzastupljeniji, i to naprosto stoga što su prikazani na najvećem broju razglednica. Razglednice u knjizi nisu poredane kronološki (osim na samom početku kada nam se to činilo nužnim), niti na bilo koji drugi konzistentni način. Smatrali smo da ćemo takvim "sistemom bez sistema" pridonijeti da otvaranje svake nove stranice knjige bude potencijalno iznenađenje koje će dodatno pojačati draž njezinog prelistavanja, a nju dodatno interesantnom i provokativnom. Ako smo barem u nekoj od spomenutih intencija uspjeli smatrat ćemo da trud uložen u tiskanje ove knjižice nije bio uzaludan.

The postcards

Postcards have had, like many other great inventions, a long history: from the first, more or less successful lay-outs, never officially accepted or acknowledged, yet extremely important for the emergence of postcards in the Austrian-Hungarian monarchy and Prussia in the sixties and seventies of the 19th century. Being a very cheap means of communication, postacrds became globally accepted. Due to the reforms of postal legislature and the creativity of venturous individuals of that time they turned into a powerful advertising method for a wide range of proucts. Picture vignettes made postcards highly attractive and visually impressive. Development of printing techologies brought about higher quality and wider usage of postcards, with their motifs so various that as early as in the first decades of the 20th century we could talk about postcards with topographic-, historical-, technical-, nature-, sports-, artistic motifs and others.

Although there are different criteria for their time- categorization, all experts agree on one thing: that the golden age of postcards belongs to the period from 1880 to 1914. It does not mean that between the two world wars postcard-sales was not booming, particularily due to the new photo-mechanical technology which had made their production easier and faster, so that the postcard publishing took off, not only in big cities, but also in small towns. Despite all positive trends in the 20-ties and 30-ties postards, as communication and favourite souvenirs never reached their popularity from the turn of the century.
In Đakovo, a small town exsisting on the margines of Austrian-Hungarian empire, first postcards appeared rather early- in the 90-ties of the 19th century. The oldest postcard in Đakovo dates from 1893. To the end of the decade a few more appeared, reflecting formally and substantially most dominant European trends. The most attractive amog them are those with «Greetings from...» and «Regards from...«. Two of the three oldest postards of Đakovo belong, actually, to this category. They were printed in the chrome-lithographic techology, which was the best quality procedure of that time. In a very attractive way,the postcards present to the public historically and architecturally most attractive parts of the town, which will also dominate postcards from Đakovo during the first half of the 20th century. All postcards printed in the first half of the 20th century were neither printed nor published by the citizens of Đakovo. At that time

postcards were mainly printed by the Institute for the Works of Art of Dragutin Schwidernoch from Vienna, or Ottmar Zieher from Munich, or Photoprint company of Ottokar Rechnitzer from Osijek. Publishers from Đakovo appear a few years later. In 1902 Rudolf Boda published the first postcard in Đakovo. It shows the main street of Đakovo. In the following years some new publishers appear, mainly reputable local traders, book-keepers or printers, such as Makso Bruck, Đuro Molnar, Pavao Matais, Dragutin Hager, Ivan Sabo and others.

At the beginning of the century both publishers and postcards had changed. Technically there dominates a photomechanic technology and unlike the first postcards- where the text was written on the front illustrated side, the notes were now supposed to be written on the reverse side. Photograps of postcards on the following pages of this book prove and support the above stated.

The concept

This book appeared in the public because its publishers wanted to make the citizens of Đakovo and all postcard fans familiar with their home town as it used to be in the past. For that reason the authorities of the regional Museum of Đakovština decided to open an exhibition named «Regards from Đakovo» during the week of «Đakovački vezovi»-festival which promotes traditional and authentic folk art. The regional Museum of Đakovština and the Assocciation of Antiquarians decided to organize this event in order to present to the public old postcards of Đakovo dating from the 19th century to 1945. About 300 old postcards from the collection of Valentin Markovčić- one of the most reputable collectioners from Đakovo were exhibited. We sorted out 50 of them, which we had found most attractive, and yet rarely presented to the public, and estabilished a potential multi-purpose library. "Multi- purpose" refers here to the fact that the postcards from the library also exhibited within the «Regards from Đakovo» could help promote tourist potentials of the town, but also satisfy the undoubted interest of our citizens from all social classes for the visual identity of their home town. The library can also serve as a source of information for historians, art historians, architects, town planners and restorers and for everyone who finds them useful in their work.

The postcards we sorted out show the most prominent cultural monuments (occasionally people and events) but also the streets of Đakovo, at least those recorded on the postcards published before the end of the World War 11. Although we tried to give them equal level of importance- ragardless of their architectural or any other dimension-the cathedral and the town centre seem to be the most favoured- simply because they appear on the greatest number of postcards.

This book does not present postcards in chronological order (except in the beginning, as it appeared logical and neccessary) or in any other order. We believed that our «scheme without a scheme» would create an effect of surprise by opening of every new page, making the potential reader more interested in reading and the book itself more provoking. If you felt interested or provoked while reading – we would find our efforts worthwhile.

Die Ansichtskarten

Wie bei allen grossen Erfindungen, gab es auch bei der Entstehung von Ansichtskarten mehrere (mehr oder weniger erfolgreiche) Versuche, die offiziell nie anerkannt worden waren. Ohne die wäre die öffentliche Anerkennung der Post- und Ansichtskarten in der österreichisch-ungarischen Monarchie und dem Preussen in den 60-er und 70-er Jahren des 19. Jahrhunderts völlig unvorstellbar. Als ein billiges Kommunikationsmittel wurden die Karten überall angenommen. Dank der Veränderung der Vorschriften und einer grossen Unternehmerinitiative, wurden sie bald zu Werbemittel für verschiedenste Artikel. Bildvignetten auf den Ansichtskarten machten diese Artikel besonders attraktiv und eindrucksvoll. Schnelle Entwicklung von Drucktechniken verbesserten die Qualität von Ansichtskarten, so dass sie immer öfter genutzt wurden, wobei ihre Motive immer verschiedener und reicher wurden, so dass man schon in den ersten Jahrzehnten des 20. Jahrhunderts Ansichtskarten mit topographischen, technischen, kunst- sport- oder naturbezogenen Motiven unterscheiden konnte.

Obwohl die Experten nach verschiedenen Kriterien die Ansichtskartenentwicklung in Zeitabschitten einteilen, sind alle darüber einig, dass der Zeitraum 1880-1914 als «goldene Zeit « der Karten bezeichnet werden kann. Das bedeutet, aber nicht, dass sie zwischen zwei grossen Weltkriegen ihren Untergang erlebten, besonders weil die neue photo-mechanische Technik ihre Herstellung verbilligte und vergrösserte, nicht nur in Grossstädten, sondern auch in der Provinz.

Im Laufe der 20-er und 30-er Jahren waren die Ansichtskarten als Kommunikationsmittel und Souvenire, aber, nicht so populär als an der Jahhundertwende.

In Đakovo, einer kleinen provinziellen Stadt am Rand der Habsburger Monarchie erschienen die Ansichtskarten relativ früh- schon in den 90-er Jahren des 19. Jahrhunderts. Die ältesten bekannten Karten aus Đakovo datieren aus dem Jahr 1893. Bis zum Ende des Jahrzehntes wurden noch einige heraugegeben, die dominante europäische Trends in Ansichtskartengestaltung wiederspiegelten. Die schönsten darunter hatten die Aufschrift «Grüsse aus...» Zwei von den drei ältesten Ansichtskarten aus Đakovo gehörten zu dieser Gruppe. Sie wurden in der chromo-lithographischen Technik gedruckt, die zu dieser Zeit die Qualitätstechnik war. Auf eine eindrucksvolle Weise stellen diese Ansichtskarten urbanistisch, historisch und visuell schönste Stadtteile, die auch weiterhin auf den Karten der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts dominieren würden.

Die Verleger dieser und aller anderen meist litographischen Ansichtskarten von Đakovo des 19. Jahrhunderts waren nicht die Bürger von Đakovo. Das bedeutet, eigentlich, dass sie auch nicht in Đakovo gedruckt wurden. Den Verlag übernahmen zu dieser Zeit das Institut für Kunstwerke von Dragutin Schwidernoch aus Wien, Ottmar Zieher aus München, und das Lichtdruckwerk von Ottokar Rechnitzer aus Osijek. Verleger aus Đakovo erschienen einige Jahre später. 1902 druckte Rudolf Boda die erste Ansichtskarte mit Motiven der Hauptstrasse von Đakovo. In den kommenden Jahren fingen auch weitere Verleger mit ihren Tätigkeiten an: Makso Bruck, Đuro Molnar, Pavao Matais, Dragutin Hager, Ivan Sabo u.a., meist lokale Buchändler und Buchdrucker. Zu Beginn des 20. Jahrhunderts haben sich sowohl die Buchdrucker, als auch die Karten geändert. Technisch dominiert die photo-mechanische Methode, und es wird nicht mehr die vordere, illustrierte Seite, sondern die Rückseite der Ansichtskarte beschrieben.

Die Auswahl aus der Sammlung, die Sie auf folgenden Seiten sehen können, unterstützt die oberen Behauptungen.

Das Konzept

Dieses Buch entstand als Vorhaben der Verleger,das alte Đakovo dessen Bewohnern, aber auch jedem anderen Ansichtskarten-Fan zugänglich zu machen. Aus diesem Grund wurde während der grossen Veranstaltung von «Đakovački vezovi», die die traditionelle und autochtone Volkssitten pflegt, eine Ausstellung alter Ansichtskarten aus Đakovo vom Ende des 19. Jahrhunderts bis 1945 aufgestellt.

Die Organisatoren: das regioanale Museum von Đakovština und die Organisation der Altertumsfreunden stellten 300 alter Ansichtskarten aus der Sammlung von Valent Markovčić,einem der bedeutendsten Sammler aus Đakovo, aus.

Wir wählten 50 davon, die wir als attraktivste und wenig vorgestellte bewertet hatten und schalteten sie in eine mehrfältige Bibliothek ein. Mehrfältig ist sie selbst durch die Tatsache, dass die Karten auch zu Exponaten der obengennanten Ausstellung gehören, die auch zu besserer touristischen Promotion der Stadt beibringen können, aber auch dadurch, dass sie das grosse Interesse der Bürger an die visuelle Identität ihrer Stadt befriedigt hat. Sie kann auch als

Informationsquelle den Historikern, Kunshistorikern, Architekten, Urbanisten, Restauratoren dienen, und allen anderen, die sie bei ihrer altäglicher Arbeit behilflich finden.

Wir hatten auch vor durch die ausgewälten Ansichtskarten die prominentesten Kulturdenkmäler (ausnahmsweise auch Ereignisse und Menschen) und die Stadtstrassen des alten Đakovo den Bürgern zu zeigen- wenigstens diese, die ihren Platz auf einer bis zum Ende des zweiten Weltkrieges gedruckten Ansichskarten gefunden hatten. Obwohl wir versuchten allen Motiven die gleiche Beduetung beizumessen- unabhängig von ihrer architektonischen, historischen oder einer anderen Dimension- sind die Karten mit Motiven der Kathedrale und des Stadtzentrums am häufigsten- einfach deswegen, weil diese Motive die gesammte Sammlung dominieren.

In unserem Buch sind die Karten weder chronologisch noch nach einem anderen konsistenten Kriterium geordnet worden. (Ausnahme: am Anfang, der Verständlichkeit zuliebe). Es fiel uns ein, dass unser «planloser Plan» eine Überraschung für den Leser beim Aufschlagen jeder Seite bringen wird, wobei sein Interesse an das Weiterlesen und die Herausforderung des Buches verstärkt wird. Wenn es uns gelungen ist, wenigstens ein von den Gefühlen beim Leser zu erwecken, war unsere Arbeit der Mühe wert.

đakovo

Đakovački motivi s kraja 19. st.
Nakladnik: Zavod umjetnina Dragutin Schwidernoch, Beč

Đakovo on postcards, end of the 19th century
Publisher: Institute for the Works of Art of Dragutin Schwidernoch, Vienna

Motive von Đakovo, Ende des 19. Jhs
Verlag: Institut für Kunstwerke von Dragutin Schwidernoch, Wien

đakovo

Đakovački motivi s kraja 19. st.
Nakladnik: Ottmar Zieher, München

Đakovo on postcards, end of the 19th century
Publisher. Ottmar Zieher, Munich

Motive von Đakovo, Ende des 19.Jhs.
Verlag: Ottmar Zieher, München

đakovo

Đakovački motivi s kraja 19. st.
Nakladnik: nepoznat

Đakovo on postcards, end of the 19th century
Publisher: unknown

Motive von Đakovo, Ende des 19.Jhs.
Verleger unbekannt

đakovo

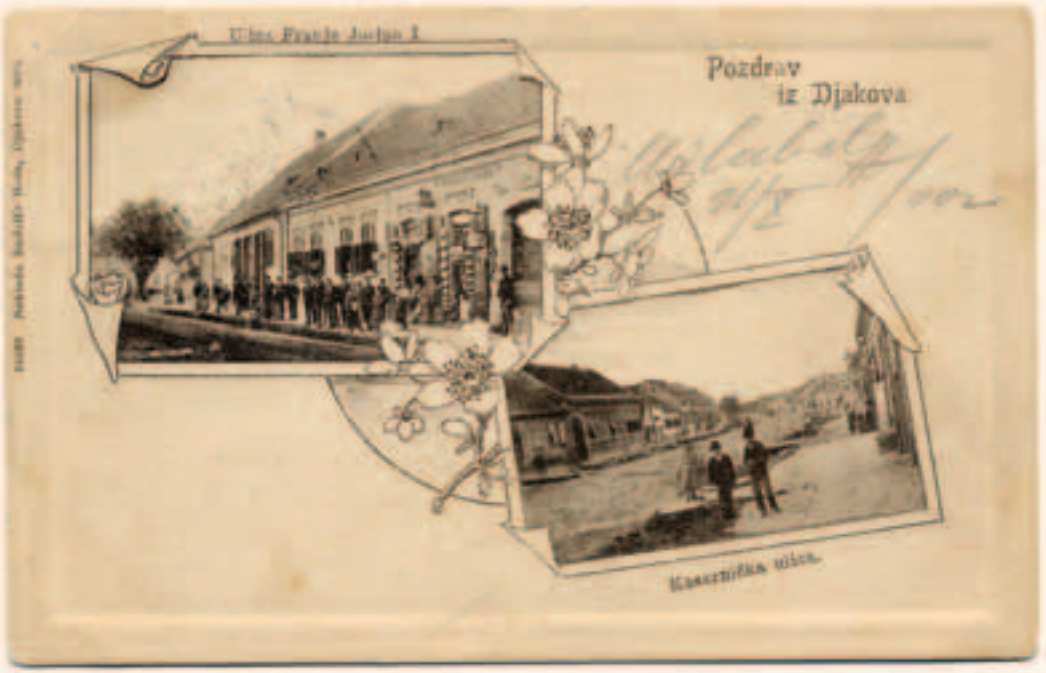

Dijelovi ulica Franje Josipa I. (danas Pape Ivana Pavla II.) i Kasarničke (danas Bana Jelačića)
Nakladnik: Rudolf Boda, Đakovo

Parts of the Francis Joseph Street (today: The Street of The Pope John Paul II) and to the Barracks Street (today: Ban Jelačić Street)
Publisher: Rudolf Boda, Đakovo

Teile der Franz Joseph I Strasse (heute: der Papst J. Paul II-Str.) und die KasernenStrasse (heute Ban Jelačić- Strasse)
Verlag: Rudolf Boda, Đakovo

Crkva Srca Isusova sa samostanom časnih sestara sv. Križa oko 1910. g. Nakladnik: nepoznat

The Church of the Holy Heart of Jesus (with the monastery of the Sisters of the Holy Cross), round 1910 Publisher: unknown

Die Kirche des Heiligen Herzen Jesu und das Nonnekloster, rund 1910 Verleger unbekannt

đakovo

Jedna od vizija mogućeg izgleda crkve Srca Isusova i samostana časnih sestara
Nakladnik: Max Jaffe, Wien

A lay out for the Church of the Holy Heart of Jesus and the monastery)
Publisher: Max Jaffe, Vienna

Ein Entwurf der zukünftigen Kirche des Heiligen Herzen Jesu
Verlag: Max Jaffe, Wien

đakovo

Samostan časnih sestara sa crkvom prije podizanja ograde i dogradnje zapadnog dijela samostana
Nakladnik: Knjižara R. Bačić

The monastery with the church before the fence and the attached building of the west part of the monastery were completed
Publisher: bookshop R. Bačić

Das Nonnenkloster mit der Kirche vor der Umzäunung und dem Anbau des westlichen Teils
Verlag: Buchhandlung R. Bačić

đakovo

Unutrašnjost crkve Srca Isusova oko 1913. g.
Nakladnik: Grafički zavod Makso Bruck, Đakovo.

The Interior of the Church of the Holy Heart of Jesus, round 1913
Publisher: Printing House Makso Bruck, Đakovo

Das Innere der Kirche des Heiligen Herzen Jesu 1913.
Verlag:Buchdruckerei von Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Školska ulica sa Samostanom časnih sestara 1912. g. Danas ulica Kralja Tomislava.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

The Schools´ Street with the monastery, 1912 (today King Tomislav-Street)
Publisher: Đuro Molnar, Đakovo

Die Schulenstrasse mit dem Nonnenkloster, 1912 (heute: König Tomislavstr.)
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Središnja gradska ulica početkom 20. st.
Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

The main street in Đakovo, beginning of the 20th cent.
Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Die Haupstrasse von Đakovo zu Beginn des 20. Jhs.
Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Središnja gradska ulica 1910. g.
Nakladnik: Knjižara i papirnica Đure Molnara, Đakovo.

The main street in Đakovo, 1910
Publisher: Book and Stationer´s shop of Đuro Molnar, Đakovo

Die Haupstrasse von Đakovo 1910.
Verlag: Buch-und Schreibwarenhändler Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Ulica Franje Josipa I. 1909. g.. Danas Ulica Ivana Pavla II.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

Parts of the Francis Joseph Street, 1909 (today: The Street of The Pope John Paul II)
Publisher: Đuro Molnar, Đakovo

Teile der Franz Joseph I Strasse (heute: der Papst J. Paul II-Strasse)
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Tržnica na Zrinskom trgu početkom 20. st.
Nakladnik: Knjižara Maksa Brucka, Đakovo

Street market on the Zrinski Square, beginning of the 20th cent.
Publisher: Bookshop of Maks Bruck, Đakovo

Der Strassenmarkt auf dem Zrinski Platz zu Beginn des 20. Jhs
Verlag: Buchhandlung von Maks Bruck, Đakovo

đakovo

Zrinski trg s glavnom gradskom ulicom 1906. g. Nakladnik: Knjižara Maksa Brucka, Đakovo

The Zrinski Square with the main Street, 1906
Publisher: Bookshop of Maks Bruck, Đakovo

Der Zrinski Platz mit der Haupstrasse 1906.
Verlag: Buchhandlung von Maksa Bruck, Đakovo

đakovo

Glavni đakovački trg oko 1910. g.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

The main town square, round 1910
Publisher: Đuro Molnar, Đakovo

Der Haupplatz in Đakovo 1910.
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Središnja ulica s pogledom na katedralu i staro Bogoslovno sjemenište (bivši franjevački samostan) oko 1910. g.
Nakladnik: Rudolf Boda, Đakovo

The main street overlooking the cathedral and the building of the theological seminary (former Franciscan monastery), round 1910
Publisher: Rudolf Boda, Đakovo

Die Haupstrasse mit dem Blick auf die Kathedrale und das alte Priesterseminar, gegen 1910.
Verlag: Rudolf Boda, Đakovo

đakovo

Središnja gradska ulica sa novim Bogoslovnim sjemeništem u pozadini oko 1914. g.
Nakladnik: Rudolf Boda, Đakovo

The main street with the new theological seminary in the back, round 1914
Publisher: Rudolf Boda, Đakovo

Die Haupstrasse mit dem neuen Seminar im Hintergrund, gegen 1914.
Verlag: Rudolf Boda, Đakovo

đakovo

Dio ulice Bana Jelačića sa župnom crkvom Svih Svetih 1919. g.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

Parts of the ban Jelačić-Street with the parrish church of All Saimts, 1919
Publisher: Đuro Molnar, Đakovo

Ein Teil der Ban Jelačić Strasse mit der Pfarrkirche Aller Heiligen 1919.
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Ulica Bana Jelačića 1910. g. Nakladnik: Knjižara i papirnica Đuro Molnar, Đakovo

Ban Jelačić-Street, 1910 Publisher: Book and Stationer´s shop of Đuro Molnar, Đakovo

Ban Jelačić-Strasse 1910. Verlag: Buch –und Schreibwarenhändler Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Satnički sokak oko 1910. g.
Danas ulica Ante Starčevića.
Nakladnik: Makso Bruck,
Đakovo

Satnička- lane, round 1910
(today Ante Starčević-Street)
Publisher: Makso Bruck,
Đakovo

Satnička-gasse 1910. Heute
Ante Starčević-Strasse
Verlag: Makso Bruck,
Đakovo

đakovo

Zgrada Kraljevske kotarske oblasti oko 1911. g. Danas Muzej Đakovštine.
Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

Facilities of the Royal District Administrationa, round 1911 (today: regional Museum of Đakovština)
Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Das Gebäude des königlichen Bezirks 1911. Heute das regionale Museum von Đakovština
Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Južno krilo biskupskog dvora 1908. g.
Nakladnik: Rudolf Boda, Đakovo

The south wing of the bishop´s court, 1908
Publisher: Rudolf Boda, Đakovo

Südflügel der bischöflichen Residenz 1908.
Verlag: Rudolf Boda, Đakovo

Biskupski dvor i katedrala oko 1900. g.
Nakladnik: Svjetlotiskarski zavod Ottokara Rechnitzera, Osijek

Bishop´s court and the cathedral, round 1900
Publisher: Phototype Firm of Ottokar Rechnitzer, Osijek

Die bischöfliche Residenz und die Kathedrale 1900.
Verlag: Lichtddruckwerk von Ottokar Rechnitzer, Osijek

đakovo

đakovo

Ljetno kino DVD-a Đakovo 20-ih g. prošlog stoljeća
Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

Open-air cinema withinn the facilities of Firebrigades in Đakovo, the 20-ties of the past century
Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Das Sommertheater der Feuerwehr in den 20-er Jahren vorigen Jhs.
Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Švapski sokak 20-ih godina prošlog stoljeća (danas ulica Matije Gupca.) sa spremištem DVD-a u prvom planu.
Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

German Lane, the 20-ties of the past century (today: Matija Gubec-Street) and the store-house of Fire-brigades in the front
Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Schwabengasse in den 20-er Jahren des vorigen Jhs. (heute Matija Gubec-Strasse) mit dem Feuerwehrlager im Vordergrund
Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Novo Bogoslovno sjemenište sa trgom ispred katedrale 30-ih godina prošlog stoljeća. Nakladnik: Pavao Matais i drug, Đakovo

The new theological seminary with a square- in front of the cathedral,the 30-ties of the past century Publisher: Pavao Matais and his associate, Đakovo

Das neue Priesterseminar mit dem Platz vor der Kathedrale, in den 30-er Jahren des vorigen Jhs. Verlag: Pavao Matais und seind Genosse, Đakovo

đakovo

Zgrada novog Bogoslovnog sjemeništa sagrađena 1914.g. Nakladnik: Rudolf Boda, Đakovo

The new theological seminary built in 1914 Publisher: Rudolf Boda, Đakovo

Das neue in 1914 gebaute Gebäude des Priesterseminars Verlag: Rudolf Boda, Đakovo

đakovo

Pogled na glavnu ulicu krajem 19. st.
Nakladnik: Svjetlotiskarski zavod Ottokara Rechnitzera, Osijek

View of the main street, end of the 19th cent.
Publisher: Phototype Firm of Ottokar Rechnitzer, Osijek

Blick auf die Hauptstrasse, Ende des 19. Jhs
Verlag: Lichtddruckwerk von Ottokar Rechnitzer, Osijek

đakovo

Staro Bogoslovno sjemenište. Do 1806. godine franjevački samostan.
Nakladnik: Grafički zavod Makso Bruck, Đakovo

The old theological seminary, up to 1806 – a Franciscan monastery
Publisher: Printing House of Makso Bruck, Đakovo

Das alte Seminar, bis 1806 Franziskanerkloster
Verlag: Buchdruckerei von Makso Bruck, Đakovo

Đakovo

Panorama središta grada oko 1920. g.
Nakladnik: Trgovina Dragutina Hagera, Đakovo

Panoramic view of the town centre round 1920
Publisher: Dragutin Hager Shop, Đakovo

Rundaufnahme des Stadtzentrums, 1920.
Verlag: Dragutin Hager-Geschäft, Đakovo

đakovo

Strossmayerov trg sa kurijama i Bogoslovnim sjemeništem oko 1905. g. Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

The Strossmayer square with the canonical residence and the seminary, round 1905 Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Der Strossmayerplatz mit den Kurien und dem Priesterseminar, 1905. Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Pogled na današnju ulicu Luke Botića oko 1910. g. Nakladnik: Makso Bruck, Đakovo

View on the Luka Botić Street, round 1910 Publisher: Makso Bruck, Đakovo

Blick auf die heutige Luka Botić-Strasse, gegen 1910. Verlag: Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Stolna crkva 1909. g.
Nakladnik: Trgovina
Dragutina Hagera, Đakovo

The cathedral, 1909
Publisher: Dragutin Hager
Shop, Đakovo

Die Kathedrale, 1909.
Verlag: Dragutin
Hager-Geschäft, Đakovo

Đakovo

Pogled na park i katedralu 1911. g.
Nakladnik: Grafički zavod Makso Bruck, Đakovo

View on the park and the cathedral, 1911
Publisher: Printing House of Makso Bruck, Đakovo

Blick auf den Park und die Kathedrale, 1911.
Verlag: Buchdruckerei von Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Stražnja strana stolne crkve 1899 g.
Nakladnik: Svjetlotiskarski zavod Ottokara Rechnitzera, Osijek

Back -side of of the cathedral, 1899
Publisher: Phototype Firm of Ottokar Rechnitzer, Osijek

Hintere Seite der Kathedrale, 1899
Verlag: Lichtddruckwerk von Ottokar Rechnitzer, Osijek

đakovo

Pogled iz dvorišta samostana časnih sestara 1915. g.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

View from the garden of the monastery, 1915
Publisher: Đuro Molnar

Blick aus dem Garten des Nonneklosters, 1915.
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

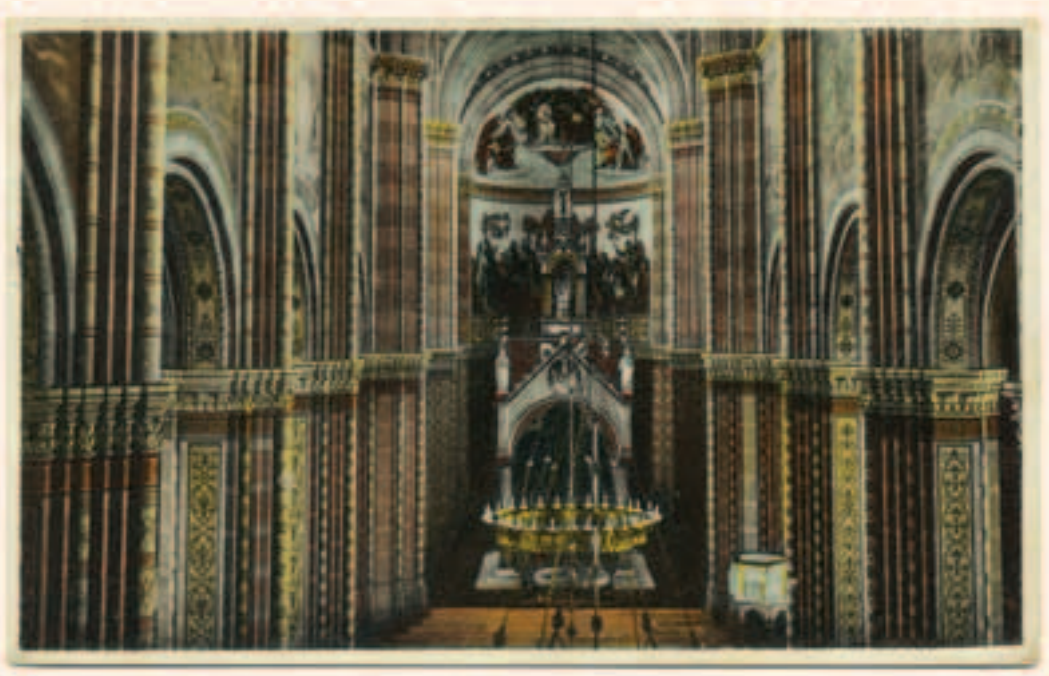

Unutrašnjost katedrale oko 1930. g. Glavna lađa.
Nakladnik: Ivan Sabo, Đakovo

The interior of the cathedral, main arcade, round 1930
Publisher: Ivan Sabo, Đakovo

Das Innere der Kathedrale, 1930, Hauptschiff.
Verlag: Ivan Sabo, Đakovo

Đakovo

Pozdrav iz Đakova krajem 19. st.
Nakladnik: Zavod umjetnina Dragutin Schwidernoch, Beč

Regards from Đakovo, end of the 19th cent.
Publisher: Institute for the Works of Art of Dragutin Schwidernoch, Vienna

Grüsse aus Đakovo, Ende des 19. Jhs.
Verlag: Institut für Kunstwerke von Dragutin Schwidernoch, Wien

đakovo

Biskup J. J. Strosmayer i unutrašnjost katedrale
Nakladnik: Svjetlotiskarski zavod R. Mosinger, Zagreb

Bishop J. J. Strossmayer and the inerior of the cathedral
Publisher: Phototype Firm of R. Mosinger, Zagreb.

Bischof J. J. Strossmayer und das Innere der Kathedrale
Verlag: Lichtddruckwerk von R. Mosinger, Zagreb

đakovo

Sprovod biskupa Strossmayera 14. travnja 1905. g.
Nakladnik: Selzer i Rank, Osijek

The funeral of the bishop Strosmayer on 14th April, 1905.
Publisher: Selzer and Rank, Osijek

Die Beerdigung vom Bischof Strossmayer, am 14. April, 1905
Verlag: Selzer und Rank, Osijek

Katedrala oko 1910. g.
Nakladnik: Đuro Molnar, Đakovo

The cathedral, round 1910
Publisher: Đuro Malnar, Đakovo

Die Kathedrale, gegen 1910.
Verlag: Đuro Molnar, Đakovo

đakovo

Đakovo

Katedrala 1913. g.
Nakladnik: Trgovina Dragutina Hagera, Đakovo

The cathedral, 1913
Publisher: Dragutin Hager Shop, Đakovo

Die Kathedrale, 1913.
Verlag: Dragutin Hager-Geschäft, Đakovo

Staklenik u biskupskom vrtu 30-ih godina prošlog stoljeća
Nakladnik: Knjižara Biskupijske tiskare, Đakovo

Greenhouse in the Diocaesan gardens, the 30-ties of the past century
Publisher: Bookshop of the Diocaesan printing- works, Đakovo

Das Gewächshaus im bischöflichen Garten in den 30-er Jahren des vorigen Jahrhunderts

đakovo

đakovo

Katedrala sa južnim obrambenim zidom iz 14. st.
Nakladnik: Katolička knjižara S. Fink, Đakovo

Cathedral with the southern fortifying wall dating from the 14th entury
Publisher: Catholic Bokkshop S. Fink, Đakovo

Die Kathedrale mit dem südlichen Teil der Mauer aus dem 14 Jh.
Verlag: Katkolische Buchhandlung S. Fink, Đakovo

đakovo

Opća pučka škola 1910. g.. Danas Osnovna škola 1. G. Kovačića.
Nakladnik: Grafički zavod Makso Bruck, Đakovo

A Comprhensive public school, 1919, (today: 1. G. Kovačić primary school)
Publisher: Printing House of Makso Bruck, Đakovo

Die Gesammtgrundschule, 1910, heute Grundschule von 1. G. Kovačića.
Verlag; Buchdruckerei von Makso Bruck, Đakovo

đakovo

Pučka škola i samostan 1899. g.
Nakladnik: Svjetlotiskarski zavod Ottokara Rechnitzera, Osijek

Public primary school and the monastery. 1899
Publisher: Phototype Firm of Ottokar Rechnitzer, Osijek

Die Grundschule und das Kloster, 1899.
Verlag: Lichtddruckwerk von Ottokar Rechnitzer, Osijek

đakovo

Željeznički kolodvor Đakovo oko 1910. g
Nakladnik: Knjižara i papirnica Đure Molnara, Đakovo

Railway station in Đakovo, round 1910
Publisher: Book and Stationer´s shop of Đuro Molnar, Đakovo,

Der Bahnhof in Đakovo, gegen 1910.
Verlag: Buch- und Schreibwarengeschäft von Đure Molnara, Đakovo

đakovo

Željeznički kolodvor Đakovo 20-ih godina prošlog stoljeća
Nakladnik: Pavao Matais i drugi, Đakovo

Railway station in Đakovo in the 20-ties of the past century
Publisher: Pavao Matais and others, Đakovo

Der Bahnhof in Đakovo in den 20-er Jahren des vorigen Jhs.
Verlag: Pavao Matais und andere, Đakovo

Pogled na katedralu iz današnje ulice Franje Račkog oko 1942. g.
Nakladnik: nepoznat

View of the cathedral from today´s Franjo Rački street, 1910
Publisher: unknown

Blick auf die Kathedrale aud der heutigen Franjo Rački-Strasse, gegen 1942.
Verleger unbekannt

Đakovo

đakovo

Doček Bjelke Damjanov iz zatvora 1910 g.
Nakladnik: nepoznat

Reception organized for Bjelka Damjanov after she had been released from prison, 1910
Publisher: unknown

Empfang von Bjelka Damjanov nach deren Entlassung aus dem Gefängnis, 1910
Verleger unbekannt

O priređivaču

Borislav Bijelić rođen je u Đakovu 13. veljače 1958. Studij povijesti, sociologije i marksizma završio je 1983. godina na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje 1988. godine i magistrira. Od 1992. godine zaposlen je u Muzeju Đakovštine. Prvo kao kustos, a od 2004. godine i ravnatelj Muzeja. Jedan je od koautora knjiga Hrvatska – povijest sjeveroistočnog područja i Fotomonografije starog Đakova, sa Markom Ančićem napisao je knjigu Hrvatska seljačka stranka – Ogranak Vrpolje 1924.-2004., a sam potpisao knjige Đakovačke ulice, Naše teme i Đakovo u prijedlozima i projektima željezničkih pruga do 1914. godine. Piše u znanstvenim i stručnim časopisima. Od 1993. godine stalni je suradnik Glasa Slavonije.

O kolekcionaru

Valentin Markovčić rođen je u selu Niza kod Koške 1949. godine. Od 1975. godine aktivno se bavi filatelijom, a od 1980. godine intenzivnije i kartofilijom. Zbirka mu sadrži preko 2 000 starih razglednica (izdanih do 1945. godine), od čega preko 500 komada đakovačkih. Sveukupni broj razglednica koje posjeduje – starih i novih, đakovačkih i ostalih – veći je od 20 000 komada. Osim razglednica i poštanskih maraka sakuplja i sve ono što ima bilo kakvog dodira sa Đakovom: značke, knjige, memorandume, stara pisma, etikete raznih proizvoda, pozivnice, fotografije, kemijske olovke, upaljače i drugo. Dijelove svoje zbirke izlagao je više puta na Đakovačkim vezovima i Vinkovačkim jesenima, a priloge o njemu kao kolekcionaru mogli su se pročitati na stranicama Glasa Slavonije, Večernjeg lista, Đakovačkog lista i Đakovačkog glasnika, te pogledati u emisijama HTV-a.

The editor and preparer

Borislav Bijelić was born in Đakovo, on 13th February, 1958. He studied History, Sociology and Marxsism at the Faculty of Arts in Zagreb, where he graduated in 1983. 1988 he acquires his master´s degree at the same faculty. He has been employed in the regional Museum of Đakovština since 1992. From 1992 to 2004 he worked as a curator. Since 2004 he has been a director of this cultural institution. He is one of the co-authors of the following books: Croatia-History of the Nord-Eastern Parts; Picture Monograph Of Old Đakovo; Croatian Peasants´ Party- Branch In Vrpolje From 1924 to 2004 (Marko Ančić, co-author).

His own books are: The Streets Of Đakovo, Our Topics; and Đakovo In Lay-Outs And Projects For Building Railroads Up To 1914. He also writes articles for scientific magazines and specilized publications. He has been a correspondent of "Glas Slavonije" –a local newspaper since 1995.

The Collectioner

Valentin Markovčić was born in a small village Niza near Koška in 1949. He´s been a philatelist since 1975. Since 1980 he has been collecting postcards and greeting cards. His collection encompass over 2000 old postcards, published by 1945, 500 of which show the motifs of Đakovo. Total number of postcards in his collection (both new and old) is more than 20 000 pieces. He does not collect only postcards and stamps. He collects everything connected or refering to Đakovo. Badges, books, memorials, old letters, trade-mark labels, invitaion cards, photographs, ball-point pens, gas –lighters. etc.

Parts of his collection have been exhibited on several occassions, such as "Đakovački vezovi" and "Vinkovačke jeseni"-festivals. There have been numerous articles about his collection published in "Glas Slavonije", "Večernji list", "Đakovački list" and "Đakovački glasnik". He also appeared in a few documentary programmes of Croatian television.

Der Verfasser

Borislav Bijelić wurde am 13. Februar 1958 in Đkovo geboren. 1983 beendete er das Studium der Geschichte, Soziologie und Marxsismus an der Philosophischen Fakultät in Zagreb. 1988 wurde er zum Magister an derselben Fakultät promoviert. Seit 1992 ist er im regionalen Museum von Đakovština berufstätig, zuerst als Kustos (bis 2004) und seit 2004 als Leiter dieser Kulturanstalt.

Er ist Mitverfasser folgender Bücher: Kroatien – Geschichte der nord-östlichen Region; Monographie des alten Đakovo in Bildern; Die Kroatische Bauernpartei, Zweigstelle in Vrpolje 1924-2004 (Marko Ančić, Mitverfasser). Selbst unterschreibt er folgende Titel: Die Strassen von Đakovo; Unsere Themen und Đakovo in Plänen und Projekten für Eisenbahnstrecken bis 1914. Seine Artikel sind in verschiedenen wissenschaftlichen und fachlichen Zatschriften veröffentlicht worden. Seit 1993 ist er Korrespodent der lokalen Zeitung «Glas Slavonije»

Der Sammler

Valentin Markovčić wurde 1949 in einem kleinen Dorf in der Nähe von Koška geboren. Seit 1975 sammelt er Briefmarken und seit 1980 ist das Ansichtskartensammeln seine grosse Leidenschaft. Seine Sammlung umfasst 2000 alter Ansichstkarten (gedruckt bis 1945). Mehr als 500 darunter stellen Đakovo dar. Insgesammt gibt es mehr als 20.000 Karten in der Sammlung (alte, neue, mit Motiven aus Đakovo, aber auch aus anderen Orten). Ausser den Briefmarken und Ansichtskarten sammelt er alles, was auf irgendeine Weise mit Đakovo verbunden ist.: Abzeichen, Bücher, Denkschrifte, alte Briefe, Etiketten, Einladungen, Fotos, Kugelschreiber, Feuerzeuge, usw.

Verschiedene Teile seiner Sammlung hat er mehrmals bei «Đakovački vezovi» und Vinkovačke jeseni» (zwei bedeutende regionale Veranstaltungen traditioneller Volksitten) ausgestellt. In mehreren Zeitungen, wie z.B. «Glas Slavonije», Večernji list», «Đakovački list» und «Đakovački glasnik» konnte man über seine Sammelwut lesen. Sein Hobby und gleichzeitig seine grosse Leidenschaft wurde auch in einigen Programmen des Kroatieschen Fernsehens dem Publikum vorgestellt.